МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції
магістрантів і молодих дослідників

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У XXI СТОЛІТТІ»

Інноваційні технології в агрономії, землеустрої, лісовому та садово-парковому господарстві

28 жовтня 2026 року

Біла Церква
2026

УДК 378:63:001(063)

Редакційна колегія:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.
Варченко О.М., д-р екон. наук, професор.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор.
Карпук Л.М., д-р с.-г. наук, професор.
Панченко Т.В., канд. с.-г. наук, доцент.
Василенко О.І., доктор філософії, доцент.
Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук, доцент.
Ткаченко О.В., канд. пед. наук, доцент.
Мостипан О.В., доктор філософії.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.,** начальник редакційно-видавничого відділу.

«Інноваційні технології в агрономії, землеустрої, лісовому та садово-парковому господарстві»: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників, 28 жовтня 2026 року. – Біла Церква: БНАУ. – 133 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: https://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34

БНАУ©2025

УДК 633.31:632.51

ВЕЛИНСЬКИЙ О.В., магістрант
Науковий керівник – **КАРПУК Л.М.,** д-р с.-г. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
e-mail: lesya_karpuk@ukr.net

ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ НУТУ ЗАЛЕЖНО ВІД СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПОСІВІВ ВІД БУР'ЯНІВ ТА НОРМИ ВИСІВУ

Наведено результати польових досліджень щодо впливу систем захисту посівів від бур'янів та норми висіву на урожайність і якість зерна нуту сорту Розанна. Встановлено, що гербіцид Фабіан у поєднанні з нормою висіву 600 тис. насінин/га забезпечує найвищу продуктивність культури.

Ключові слова: нут, бур'яни, гербіциди, норма висіву, урожайність, якість зерна.

Нут (*Cicer arietinum* L.) є однією з перспективних зернобобових культур для умов Правобережного Лісостепу України завдяки високій посухостійкості, здатності до симбіотичної азотфіксації та цінному білковому складу зерна [1]. Реалізація продуктивного потенціалу нуту стримується високою чутливістю культури до забур'яненості посівів у початкові фази росту, коли повільний розвиток надземної маси не забезпечує конкурентної переваги над бур'янами.

Польові дослідження проведено протягом 2025–2026 рр. на чорноземних ґрунтах Правобережного Лісостепу України із сортом нуту Розанна. Дослід закладено за двофакторною схемою: фактор А – норма висіву (600 і 700 тис. схожих насінин на гектар), фактор В – система захисту посівів від бур'янів (забур'янений і чистий контроль, ґрунтові та післясходові гербіциди, зокрема Фабіан, в.д.г. 0,1 кг/га та Базагран, 2,5 л/га).

Встановлено, що бур'яни є одним із головних обмежувальних чинників продуктивності нуту: на забур'яненому контролі урожайність становила лише 0,1–0,3 т/га залежно від норми висіву, тоді як на чистому контролі – 2,6–2,9 т/га. Навіть 15 діб спільної вегетації культури з бур'янами знижували урожайність на 25,2 %, а за збереження бур'янів у посіві протягом 30, 45 і 60 діб втрати зростали відповідно до 41,9; 59,0 та 62,3 % [2].

Серед досліджуваних систем хімічного захисту найкраще поєднання ефективності та селективності забезпечив гербіцид Фабіан, в.д.г. 0,1 кг/га: середній рівень захисної дії становив 90,1 %, площа листкової поверхні нуту досягала 30,01 тис. м²/га, урожайність залежно від норми висіву – 2,1–2,8 т/га. Дисперсійний аналіз показав, що частка впливу системи захисту на урожайність становила 54,0 %, норми висіву – 17,8 %, погодних умов – 23,5 %, що підтверджує визначальну роль контролю бур'янів як керованого чинника продуктивності культури.

Оптимальною нормою висіву в умовах досліду виявилася 600 тис. схожих насінин на гектар: на чистому контролі вона забезпечила максимальну урожайність 2,9 т/га, а за застосування Фабіану – 2,8 т/га. Збільшення норми висіву до 700 тис. шт./га супроводжувалося зниженням маси 1000 насінин і, відповідно, урожайності. За цієї норми висіву та застосування Фабіану вміст сирого протеїну в насінні становив 26,1 %, жиру – 5,0 %, що були найвищими показниками серед досліджуваних гербіцидних варіантів.

Для виробничих умов чорноземних ґрунтів Правобережного Лісостепу за матеріалами досліду доцільно орієнтуватися на норму висіву 600 тис. схожих насінин на гектар у поєднанні з ефективною системою раннього контролювання бур'янів, зокрема застосуванням гербіциду Фабіан у дозі 0,1 кг/га. Перед виробничим використанням отриманих результатів необхідно перевірити чинну державну реєстрацію та регламенти застосування препаратів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабич А. О. Світове виробництво зернобобових культур для вирішення проблеми білка і біологічного азоту. Оптимізація агроландшафтів: раціональне використання, рекультивація, охорона: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Дніпропетровськ, 2003. С. 8–12.

2. Бабич А. О., Петриченко В. Ф., Адамень Ф. Ф. Проблема фотосинтезу і біологічної фіксації азоту бобовими культурами. Вісник аграрної науки. 1996. № 2. С. 34–39.